

TOETSBLAD

Jrg. 10/nr.1. Prenatale screening

Dit Toetsblad kunt u uitnemen. Huisartsen kunnen het Toetsblad opsturen naar het Nederlands Huisartsen Genootschap.
Verloskundigen kunnen het Toetsblad opsturen naar de Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen.

De vragen op dit Toetsblad zijn terug te vinden op de verschillende werkbladen. Door deze vragen te beantwoorden, geeft u aan het programma helemaal te hebben doorgenomen.

Huisartsen

Deelname aan een Programma voor Individuele Nascholing geldt als geaccrediteerde nascholing voor gemiddeld anderhalf uur. Huisartsen die de vragen hebben beantwoord, kunnen het blad terugsturen naar het NHG; zij ontvangen dan de antwoorden met een toelichting retour. Het NHG gebruikt dit Toetsblad ook bij de toekenning van nascholingspunten. Wanneer huisartsen die zijn geabonneerd op de reeks, in een jaar Toetsbladen aan het NHG hebben toegestuurd, krijgen zij van het NHG een certificaat waarop het totaal aantal in dat (kalender)jaar gevolgde uren nascholing staat vermeld. Het NHG baseert zich hierbij op de Toetsbladen die op 1 maart van het daaropvolgende jaar binnen zijn.

N.B. Huisartsen dienen dit Toetsblad uiterlijk **1 augustus 2007** bij het NHG te hebben ingediend.

Geldigheid accreditering

De accreditering van de jaargangen 1 t/m 8 is inmiddels verlopen. Voor de negende en deze tiende jaargang staat steeds per nummer precies aangegeven tot wanneer u uiterlijk het betreffende Toetsblad bij ons kunt indienen.

Verloskundigen

Deelname aan dit Programma voor Individuele Nascholing geldt als geaccrediteerde nascholing voor gemiddeld anderhalf uur. Verloskundigen die de vragen hebben beantwoord, kunnen het Toetsblad terugsturen naar de KNOV; zij ontvangen dan de antwoorden met een toelichting retour.

N.B. Verloskundigen dienen dit Toetsblad uiterlijk **1 augustus 2009** bij de KNOV te hebben ingediend.

Uit Werkblad 1:

1a. *Hoe staat u zelf tegenover prenatale screening?*

4d.. *Zou u zelf voor prenatale diagnostiek kiezen, als u in dezelfde situatie verkeerde als het echtpaar Burger?*

6a. *Tot wanneer kan een zwangerschap worden afgebroken door zuigcurettage?*

Uit Werkblad 2:

2b. *Wanneer dient zij zich te melden bij een verloskundig hulpverlener?*

5. *Hoe pakt u dit aan?*

Uit Werkblad 3:

2b. *Bij welke uitslag wordt ~~gesproken~~ van een verhoogde kans?*

3b. *Wat vertelt u over het Down-syndroom?*

Uit Werkblad 4:

9. *Het aanbieden van deze keuzemogelijkheden is correct.*

<i>Juist</i>	<i>Onjuist</i>	<i>?</i>
☐	☐	☐

Tot slot:

Nascholing beklijft beter als u voor uzelf zo concreet mogelijk formuleert welke leerpunten u in praktijk wilt gaan brengen. Na verloop van tijd kunt u dan nagaan of u uw voornemens heeft uitgevoerd.

Zou u hieronder willen noteren wat voor u de leerpunten zijn uit dit programma?

Ondergetekende verklaart het Programma voor Individuele Nascholing over het onderwerp prenatale screening geheel te hebben doorgenomen en de vragen van het Toetsblad te hebben ingevuld.

Naam: ----- m/v

Adres:

Postcode/woonplaats:

Datum:

Handtekening:

Wij verzoeken u dit blad in een ongefrankeerde envelop toe te sturen aan:

(huisartsen) Nederlands Huisartsen Genootschap

Afdeling AIZ

Antwoordnummer 2823

3500 VL Utrecht

(verloskundigen)

Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen

t.a.v. mevrouw C. Kijzer

Postbus 18

3720 AA Bilthoven

Tien jaar Programma's voor Individuele Nascholing (PIN's)

Omdat de PIN's tien jaar bestaan, verloot het NHG elke maand een prijs (cd- of boekenbon of Museumjaarkaart) onder de eerste vijftig abonnees die het Toetsblad insturen (per post of digitaal).

Onder de abonnees die alle Toetsbladen van de tiende jaargang hebben ingezonden, verloot het NHG in de zomer van 2007 bovendien een gratis abonnement op de elfde jaargang van de PIN's.

Antwoorden bij het Toetsblad

Jrg. 10/nr. 1 Prenatale screening

Uit Werkblad 1:

1a. Hoe staat u zelf tegenover prenatale screening?

U kunt pas op een niet-sturende wijze informatie geven over prenatale screening, als u uw eigen standpunt kent. De persoonlijke mening van de verloskundig hulpverlener mag de uiteindelijke keuze van de zwangere en haar partner niet beïnvloeden. De zwangere vrouw kiest zelf, u ondersteunt haar daarbij.

4d. Zou u zelf voor prenatale diagnostiek kiezen, als u voor dezelfde keuze stond als het echtpaar Burger?

Het is opnieuw belangrijk dat u zich bewust bent van uw eigen visie, zodat uw mening zo min mogelijk invloed heeft op de informatie die u hun over dit onderwerp geeft.

6a. Tot wanneer kan een zwangerschap worden afgebroken door zuigcuretage?

Het afbreken van een zwangerschap door zuigcuretage is mogelijk tot en met de 13^e week van de zwangerschap. Meestal is de uitslag van de vlokentest voor die tijd bekend. Zuigcuretage vindt meestal plaats onder algehele narcose.

Uit Werkblad 2:

2b. Wanneer dient zij zich te melden bij een verloskundig hulpverlener?

Ongeacht of Angela wel of niet een counselinggesprek wil, is het aan te bevelen dat zij bij een amenorroeduur van ongeveer 8 weken een eerste gesprek heeft met een verloskundig hulpverlener. Mogelijk verandert haar mening nog over het al dan niet geïnformeerd willen worden. Het is belangrijk dat de aanstaande ouders de tijd krijgen om hun eigen keuzes te maken. Sommige onderzoeken worden al vroeg in de zwangerschap uitgevoerd zoals de combinatietest en de vlokentest (tussen 10 en 14 weken). Bij Angela is haar cyclus zo onregelmatig dat de amenorroeduur onzeker is. Daarom wordt een termijnecho aangeraden. Ook voor een juiste uitvoering van de prenatale screeningstests is het belangrijk om de zwangerschapsduur exact te weten.

5. Hoe pakt u dit aan?

U legt in het kort aan de buurvrouw uit wat u met informatie over prenatale screening bedoelt. U vraagt mevrouw Yaldiz via de buurvrouw, of zij een nieuwe afspraak wil maken. Zij kan met haar man terugkomen of met iemand anders die haar kan bijstaan.

Uit Werkblad 3:

2b. Bij welke uitslag wordt gesproken van een verhoogde kans?

De grenswaarde waarboven een testuitslag afwijkend is, heet het afkappunt. Bij het screenen op het Down-syndroom is het afkappunt een kans van 1/250. Als de testuitslag aangeeft dat zij een verhoogde kans heeft op een kind met het Down-syndroom (kans groter dan of gelijk aan 1/250), kan zij desgewenst kiezen voor prenatale diagnostiek.

3b. Wat vertelt u over het Down-syndroom?

Mensen met het Down-syndroom hebben enkele karakteristieke uiterlijke kenmerken, waardoor zij meestal duidelijk herkenbaar zijn. Er is sprake van een in ernst variërende verstandelijke beperking, waarvan de omvang vooraf niet is vast te stellen. Ongeveer de helft van de kinderen met het Down-syndroom bezoekt (althans voor een bepaalde periode) een gewone basisschool. Er zijn ook kinderen met het Down-syndroom die ernstig verstandelijk beperkt zijn. De kinderen hebben naast de verstandelijke beperking ook een grotere kans op lichamelijke aandoeningen, zoals een aangeboren hartafwijking of dunnedarm- of anusatresie, die operatief kunnen worden verholpen. Door actieve screening op en behandeling van veelvoorkomende afwijkingen zoals gehoor- en visusproblemen, coeliakie en hypothyroïdie, kunnen extra handicaps worden beperkt.

Voor meer informatie over het Down-syndroom: zie www.downsyndroom.nl. en www.prenatalescreening.nl.

Uit Werkblad 4:

9.- *Het aanbieden van deze keuzemogelijkheden is correct.*

<i>Juist</i>	<i>Onjuist</i>	<i>?</i>
☐	☒	☐

Onjuist

Bij een vrouw *onder* de 36 jaar bespreekt u de *kans*bepaling op het Down-syndroom; blijkt deze kans verhoogd te zijn, dan komt zij in aanmerking voor prenatale diagnostiek.

Bij een vrouw van 36 jaar of ouder bespreekt u zowel de prenatale diagnostiek (die zekerheid biedt, maar ook nadelen heeft) als de prenatale screening (waarmee slechts een kans wordt berekend, maar waaraan ook voordelen zijn verbonden). De zwangere vrouw en haar partner zullen hier zelf een keuze in moeten maken.

Tot slot:

Zou u hieronder willen noteren wat voor u de leerpunten zijn uit dit programma?

Wij stimuleren u hierbij graag om eventueel voorgenomen veranderingen in gang te zetten.